

Ecaterina ENCIU

Viorica MARȚ

Compunere

Învățămîntul primar
Disciplină opțională

clasa a **IV**-a

Ediția a 2-a

CARTIER
educațional

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.
Tel./fax: 24 05 87, tel.: 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md
Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr.24, sectorul 2, București.
Tel./fax: 210 80 51. E-mail: codexcartier@gmail.com
www.cartier.md

Cărțile CARTIER pot fi procurate în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.

LIBRĂRIILE CARTIER

Casa Cărții, bd. Mircea cel Bătrân, nr. 9, Chișinău. Tel./fax: 34 64 61. E-mail: casacartii@cartier.md
Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 21 42 03. E-mail: librariadincentru@cartier.md
Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 24 10 00. E-mail: librariadinhol@cartier.md
Librăria Vărul Shakespeare, str. Șciusev, nr. 113, Chișinău. Tel.: 23 21 22. E-mail: librariavs@cartier.md
Librăria 9, str. Pușkin, nr. 9, Chișinău. Tel.: 22 37 83. E-mail: libraria9@cartier.md

Colecția *Cartier educațional* este coordonată de Liliana Nicolaescu-Onofrei

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Inga Druță

Coperta seriei: Vitalie Coroban

Coperta: Vitalie Coroban

Design/Tehnoredactare: Rodica Plămădeală

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Combinatul Poligrafic (nr. 91 722)

Viorica MARȚ, Ecaterina ENCIU
LECTURĂ ȘI CREAȚIE, clasa a IV-a
Ediția a II-a, august 2009

© 2009, Editura Cartier, pentru prezenta ediție. Prima ediție a apărut în 2006 la Editura Lyceum.
Toate drepturile rezervate. Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Marț, Viorica

Lectură și creație : Compunere : cl. a 4-a / Viorica Marț, Ecaterina Enciu. – Ed. a 2-a. – Ch.: Cartier, 2009
(Combinatul Poligrafic.). – 64 p. – (Colecția “Cartier educațional”).

ISBN 978-9975-79-583-8.
373.32.046:811.135.1
M 43

Preambul

Prezenta lucrare este destinată învățătorilor și elevilor din clasele primare. Conform lecțiilor date, învățătorul poate să-și proiecteze planul de lungă durată la disciplina limba română opțională.

Conținuturile din această carte sînt orientate spre dezvoltarea creativității elevilor, luînd în considerație diferite tipuri de compuneri. Toate orele au fost proiectate conform unui plan unic: îndrumări sau exerciții practice aplicate într-un anumit tip de compunere.

Lucrarea conține sugestii pentru 29 de lecții, iar cîteva ore rămîn la discreția învățătorului.

Autorii

Obiective-cadru

1. Dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris.
2. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă.

<i>Obiective de referință</i>	<i>Activități de învățare</i>
La finalul cl. a IV-a elevul va fi capabil: 1.1 să valorifice mijloacele artistice: personificarea, comparația, epitetul; 1.2 să recepteze mesajul în funcție de codificările concrete ale comunicării; 1.3 să înțeleagă în context sensul cuvintelor; 2.1 să expună ideile în baza unui plan simplu; 2.2 să exploreze câmpul lexical în baza comunicării scrise; 2.3 să realizeze legătura propozițiilor într-un text scris; 2.4 să redacteze scurte texte narative și funcționale cu reper.	• exerciții de identificare a îmbinărilor/expresiilor cu sens propriu/figurat; • exerciții de delimitare a părților componente ale unui text (introducere, cuprins, încheiere); • exerciții de identificare a sensului direct al cuvintelor în context; • exerciții de întocmire a planului de idei (propoziții, întrebări, titluri); • exerciții de redare a mesajului scris în baza punctelor de reper (întrebări, plan simplu, proverbe); • exerciții de expunere scrisă a unui plan simplu, elaborat în colectiv, grup sau individual; • exerciții de stabilire a legăturii semantice între propoziții, de structurare a textului scris (introducere, cuprins, încheiere); • exerciții de creare a textelor (cu începutul, sfârșitul dat, cuprinsul, în baza cuvintelor/expresiilor de reper cu și fără titlul dat, prin analogie cu un text cunoscut, după o ilustrație/un șir de ilustrații); • exerciții de descriere a obiectelor, fenomenelor din natură, a tablourilor.

Lecția 1 Prima zi de școală

La școală

E prima zi de școală. Vezi
Ce mîndru-s cu ghiozdanu-n spate?
Și toamna rîde prin livezi,
Tufișurile-s vulpi roșcate.
Elevii mari sînt zgomotoși,
Cei mici trec pragul cu sfială.
Bine-ați venit, copii frumoși,
Aici, la draga voastră școală!...

Elena Dragos

1. Găsește și scrie cît mai multe însușiri pentru cuvintele:

toamnă – *târzie, ruginie*

școală – _____
_____

ghiozdan – _____
_____

2. Scrie comparații pentru următoarele expresii:

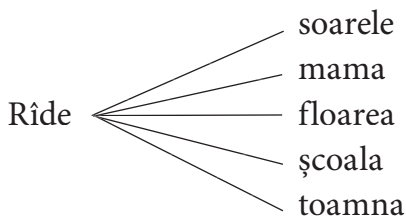
tufișuri ca _____

zi frumoasă ca _____

elevi zgomotoși ca _____

copii frumoși ca _____

3. Alcătuește propoziții cu ajutorul expresiilor:

4. Înlocuiește expresiile date cu expresii sinonime.

Copil mîndru – _____

Tufișuri roșcate – _____

Elevi zgomotoși – _____

Trec sfioși – _____

5. Pe cartonașe sînt scrise cuvinte și semne de punctuație. Ordonează-le astfel, încît să obții două propoziții.

:

draga

radieră

mea

Ghiozdanul

e plin

cărți

Ce mult

,

caiete

meu

!

învățătoare

penar

te-am dorit

cu

.
